

TÌNH HÌNH CHUNG VÀ MỘT VÀI KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỀ KÝ SINH RUỒI ĐỤC LÁ (*Liriomyza spp.*) Ở VIỆT NAM

Trond Hfsvang

*Bộ môn Côn trùng - Tuyến trùng
Viện nghiên cứu nông nghiệp Na -Uy*

Ruồi đục lá *Liriomyza spp.* (Agromyzidae - Diptera) là những loài dịch hại nghiêm trọng trên các loại cây rau trồng ở Đông Nam Á và ở Việt Nam (Andersen et al. 2002). Có 3 loài *Liriomyza sativae* Balnchard, *Liriomyza huidobrensis* Blanchard và *Liriomyza trifolii* Burgess là những loài sâu đa thực trên nhiều cây chủ đều phân bố ở Việt Nam.

Những nghiên cứu ở vùng Hà Nội năm 2001 cho thấy ký sinh trên giò và nhộng của ruồi đục lá là loài *Chrysocharis pentheus* Walker (Chalcidoidea - Eulophidae) phổ biến nhiều ở Việt Nam.

C. pentheus loài nội ký sinh (ký sinh ở bên trong giò đục lá). Những nghiên cứu cho thấy có hơn 50% các đường đục trên lá cà chua bị hại ở bên trong đều có giò bị ký sinh làm chết và trong đó trên 29% đường đục có giò bị ký sinh ấu trùng ruồi đục lá trên đồng ruộng có tác dụng lớn làm giảm số lượng quần thể giò đục lá gây hại, cần được nghiên cứu ứng dụng trong biện pháp sinh học phòng trừ ruồi đục lá.

*Lê Lương Tề lược dịch
Gronn Kunnskap
Vol-7, No 17, 2003*

THUỐC XÔNG HƠI MỚI THAY THẾ CHO METHYL BROMIDE

CSIRO và công ty khí công nghiệp toàn cầu (Tập đoàn BOC) đã ký một thoả thuận để phân phối ra thị trường quốc tế một loại thuốc xông hơi mới EDN (ethapedinitrile) để xử lý đất, côn trùng, cỏ dại và bệnh hại an toàn với môi trường, thay thế cho methyl bromide là loại thuốc đang bị loại trừ theo Nghị định thư Montreal. Thị trường tiêu thụ toàn cầu đối với methyl bromide được đánh giá là trên 500 triệu đô la Mỹ. Với thời hạn loại trừ methyl bromide là năm 2006, các tổ chức trên toàn thế giới đang tìm kiếm các chất thay thế thích hợp.

EDN là một loại thuốc theo xông hơi được CSIRO phát hiện năm 1994. Thử nghiệm cho thấy nó

có hiệu quả cao hơn nhiều so với methyl bromide trong xử lý đất, gỗ và thức ăn gia súc, gia cầm nhập khẩu.

Tiến sỹ Daly cho rằng EDN có khả năng thẩm thấu trong đất và gỗ cao hơn và hiệu quả hơn nhiều so với methyl bromide về hiệu quả diệt trừ những loài côn trùng không mong muốn, nấm mốc, vi khuẩn và tuyến trùng; an toàn môi trường cũng tốt hơn.

Thuốc mới EDN đang trong quá trình làm thủ tục đăng ký ở Australia để sử dụng. (Kể từ 1/2004).

*Dương Minh Tú lược dịch từ nguồn
Media Release - Rep pro4 - Sep 01-2004*

HỎI ĐÁP SÂU HẠI CÂY HỒNG ĂN QUẢ

Lê Lương Tề

Hỏi: Tôi ở huyện Thạch Thất, trong vườn trồng hồng ăn quả thường bị sâu phá hại. Không biết là sâu gì và trừ chúng như thế nào?

Nguyễn Văn Ty - Thạch Thất - Hà Tây.

Trả lời: Ở miền Bắc nước ta, thường trồng các loại hồng Thạch Thất, hồng Hạc Trì, hồng Nhân Hậu và một số giống hồng địa phương có chất lượng tốt. Nhân giống bằng ghép mắt trên gốc ghép. Các loại sâu thường gặp ở cây hồng là:

- Sâu đo: ăn trụi lá hồng. Sâu thường gây hại vào tháng 5 - tháng 9. Khi mật độ sâu cao, có thể phun thuốc Polytrin hoặc Decis ở nồng độ pha 0,1 %.

- Rệp sáp: Vào tháng 2, tháng 3 còn thấy rệp sáp tập trung gây hại ở búp lá non, tai quả. Có thể phun

Dupracide hay Trebon pha nồng độ 0,1 %.

- Sâu đục quả. Vào tháng 5 - 7 bướm đêm đẻ trứng ở cuống quả, tai quả, sau đó sâu non nở ra đục vào trong quả, làm quả non rụng xuống đất. Để phòng trừ chúng, bạn cần thu nhặt quả non bị rụng có sâu đục đem tiêu hủy, đồng thời phun thuốc Supracide hoặc Trebon pha nồng độ 0,1% phun khi thấy sâu non mới nở trên cây.

Ngoài sâu hại nói trên, hiện tượng lá hồng bị cháy, rụng sớm, quả non héo rụng còn có thể do một số loại bệnh hại cần chú ý phát hiện như bệnh thán thư và bệnh đốm lá do nấm gây ra. Trường hợp bị bệnh cần thu dần 1, rông @em tũu hũy vµ phun thuốc Boác @« 1% hoặc Tilt super 0,1%, Viben 50 WP - 0,2 %.